

Jaarverslag 2020

Hierbij een kort verslag van de activiteiten van stichting De Bovenlanden in 2020.

Stichting De Bovenlanden 35 jaar

In 2020 bestond De Bovenlanden 35 jaar. In het begin van het jaar zijn er plannen gemaakt dit lustrum in de zomermaanden te vieren met een fietstocht langs een aantal van onze natuurterreinen. Op deze terreinen zouden dan korte excursies plaatsvinden. Helaas vielen deze plannen in het water door de covid19 pandemie en de daarop volgende beperkingen voor groepsgrootte e.d..

We hopen, dat we deze fietstocht in 2021 of 2022 kunnen maken.

Het natuurbouwterrein aan de Bovendijk in 1987 (boven) en in 2017 (onder)

Onderhoud van de terreinen

Stichting De Bovenlanden beheert ca. 25 ha. natuurgebied in de gemeente De Ronde Venen. Al deze gebieden hebben van de provincie een beheertype gekregen, zoals nat schraalland, kruiden- en faunairijk grasland, gemaaid rietland, vochtig hakhout en middenbos en moeras. Voor het beheer van deze gebieden krijgt de stichting subsidie volgens het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL). Voorwaarde is dat het beheer op de juiste wijze wordt uitgevoerd. Hiervoor is een beheerplan opgesteld, in samenspraak met de coöperatie Rijn, Vecht en Venen. De stichting is lid geworden van deze coöperatie omdat de subsidieaanvragen via hen lopen.

Volgens het beheerplan moeten de hooi- en graslanden één of twee maal per jaar gemaaid worden. In 2020 is dit gebeurd in juli en september. Het maaien is uitgevoerd door een beroepskracht van Landschap Beheerploegen Utrecht (LBU). Het maaisel wordt vervolgens door vrijwilligers van LEU en eigen vrijwilligers afgevoerd. Het werk werd dit jaar bemoeilijkt door de covid19 pandemie, waarvoor een apart protocol is opgesteld.

Maaien van legakkers in de Gagel

Het natuurterrein Snoek is droger en daardoor is het daar wel mogelijk om machinaal te maaien. Dit is in juli gedaan door natuurboer Arie Oosterom. Het maaisel is voor het grootste deel machinaal geraapt. In september is door LBU gemaaid en is het maaisel handmatig bij elkaar geharkt en vervolgens afgevoerd door Joost Samsom, een biologische boer.

Het wandelpad, dat over de Snoek loopt, wordt in de zomermaanden wekelijks gemaaid. Dat gebeurt door een medewerker van de zorgboerderij "Amstelkade".

In het najaar is door een loonwerker een rietperceel van het Veenwater gemaaid.

Koffiedrinken met de knotploeg op het Veenwater, februari 2020

In februari is door de knotploeg De Ronde Venen geknot op enkele legakkers op het Veenwater. Met ca. 25 vrijwilligers is daar veel werk verzet. En met leden van de Nederlandse tafelronde 169 'De Ronde Venen' is de houtopslag op een van de grote legakkers in de Gagel afgezet.

Verder is er door bestuursleden en enkele vrijwilligers van de stichting regelmatig onderhoud gepleegd op de andere terreinen zoals Voorn, Snoek, het Bosje van Floor en het Landje van Herman.

Oeverbescherming legakkers in het Gagelgebied

In 2019 is er begonnen met een project om de oeverbescherming van enkele legakkers in het Gagelgebied te vernieuwen.

Er is toen een projectplan opgezet en een begroting gemaakt. Daarna hebben we subsidies aangevraagd bij Waternet en de gemeente De Ronde Venen en bij verschillende fondsen, t.w. het Dinamo Fonds, het KF Heinfonds, het Prins Bernhard Cultuur Fonds en het Elise Mathilde Fonds. Ook kregen een bijdrage van de Hengelsportvereniging Wilnis en zijn er via Gerrit Brouwer 2 nieuwe adoptanten geworven. Al deze partijen hebben bijgedragen aan het mogelijk maken van dit project. In februari 2020 is begonnen met de uitvoering van dit project en is door aannemer W.P. de Jong uit Waverveen 470 meter oeverbescherming vernieuwd en 66 meter oeverbescherming hersteld door deze aan te vullen met wilgentenen.

Vernieuwde oeverbescherming van legakker 4

Door deze nieuwe oeverbescherming zijn deze legakkers weer vele jaren beschermd tegen afslag.

Oeverbescherming kleiputten

Half januari 2020 is door Waternet in het natuurgebied de Wilnisse Bovenlanden het winterpeil van -2,20 m NAP ingesteld. Door de vele neerslag in februari heeft het water zeer hoog gestaan, tot een peil van -2,15 m NAP. Door de stormachtige wind die gelijktijdig met dit hoge water opstak is er plaatselijk schade ontstaan aan de oever.

Delen van de natuurlijke oever zijn toen weggeslagen. Vooral de situatie bij de grote, haltervormige kleiput was in onze ogen kritiek. Er bleef slechts een strook van ca. 9 meter grasland over tussen het water van de kleiput en de Bovendijk. Als deze strook ook verdwijnt staat het water van de grote kleiput aan de oever van de Bovendijk, wat voor nog meer schade kan leiden.

Oeverafslag bij kleiput, voorjaar 2020

Daarom is door onze stichting een projectplan opgesteld voor de aanleg van een oeverbescherming langs dit deel van deze kleiput. Dit plan is voorgelegd aan de Provincie Utrecht en aan Waternet. Beide organisaties hebben het plan goedgekeurd en hebben toegezegd de financiering ervan te dragen. In september kon met de aanleg van de oeverbescherming begonnen worden en eind oktober waren de werkzaamheden afgerond. In november zijn de oevers ingezaaid met een mengsel van oeverplanten uit onze regio.

Gelijktijdig met dit project is ook de bestaande oeverbescherming bij het natuurbouwproject aan de Bovendijk verbeterd door deze aan te vullen met nieuwe bossen wilgentakken.

Heel mooi dat dit project zo snel kon worden uitgevoerd en dat deze oevers nu beschermd zijn.

Oeverbescherming van de kleiput, oktober 2020

Inventarisaties

In juni/juli zijn er planteninventarisaties uitgevoerd op het landje van Herman aan de Wilnise Zuwe, op de natuurstrook langs Molenland en op het westelijk deel van het natuurbouwproject aan de Bovendijk.

Het Landje van Herman is in de winter van 2019 afgeplagd. Dit jaar hebben we voor de eerste maal na dit afplaggen gekeken wat er op het terrein is gaan groeien. Het bleken ruim 50 verschillende soorten hogere planten

soorten te zijn, waaronder egelboterbloem, geelgroene zegge, gevleugeld hertshooi en moeraswederik. We hopen dat de soortenrijkdom op het terrein zich de komende jaren verder ontwikkeld.

Op Molenland werden 64 verschillende plantensoorten geteld. Het gebied wordt beheerd als vochtig schraalland, waar veel veenmos groeit en soorten als tormentil, kamvaren, koningsvaren, wederik en gevleugeld hertshooi. Dit jaar werd voor het eerst een rietorchis gevonden.

Het westelijk deel van het natuurbouwtterrein is rijk aan rietorchissen. Daarnaast groeit daar de blauwe knoop, zonnedauw, ratelaar en blauwe zegge. Er werd ook een groenknolorchis gevonden.

Blauwe knoop met Sint-Jansvlinder

vegetatie met ratelaar en blauwe knoop

Communicatie, vernieuwde website

Sinds 2001 heeft stichting De Bovenlanden een eigen website, www.debovenlanden.nl. Op advies van Margreet Kokshoorn, een van onze adoptanten en van beroep communicatieadviseur, hebben we onze website gemoderniseerd. Met behulp van FEKA ICT BV hebben enkele bestuursleden samen met Margreet Kokshoorn en Hans Tuinenburg de website een nieuw en modern uiterlijk gegeven.

Diversen

Stichting De Bovenlanden doet actief mee aan het koepelbeheeroverleg van de Wilnise Bovenlanden. In dit overleg maken beheerders in het gebied, zoals de in het gebied werkzame agrariërs, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Waternet en onze stichting afspraken over beheer, communicatie en mogelijke samenwerking. Vanwege de beperkende maatregelen ter bestrijding van de corona pandemie heeft het overleg slechts één maal plaatsgevonden en wel in een online sessie.

De Bovenlanden heeft zitting genomen in een werkgroep die natuurontwikkeling voorbereid in het gebied ten zuiden van Oudhuizen, tussen de Bijleveld en ons Gagel-gebied. In deze werkgroep zitten naast onze stichting de Provincie Utrecht, de gemeente De Ronde Venen, Waternet en Staatsbosbeheer.

Ook doet stichting De Bovenlanden mee met het overleg naar zoekgebieden voor zonneweiden en windmolens in de gemeente De Ronde Venen, dit in het kader van de energietransitie. Het standpunt van De Bovenlanden hierin is dat de veenweidegebieden in het bovenland zo weinig mogelijk aangetast mogen worden. Deze veenweidegebieden hebben een eeuwenoude verkaveling en zijn van groot natuurhistorisch belang.

Onze stichting heeft zich gepresenteerd bij de Nieuwjaarsmarkt van de gemeente De Ronde Venen, in januari.

In augustus is Rein Kroon, wethouder van de gemeente De Ronde Venen met natuur in zijn portefeuille, rondgeleid langs een aantal van onze natuurterreinen.

Adoptanten

Adoptanten zijn bedrijven die 10 of meer are (1000 m²) hebben geadopteerd

G. Brouwer en Zonen BV, Wilnis
Johnson Wax Europlant BV, Mijdrecht (20 are)
Margreet Kokshoorn Communicatie, Mijdrecht
Rabobank Rijn en Veenstromen, Woerden
Ronde Venen Fonds, Mijdrecht
Groothandel Van Walraven, Mijdrecht
Verkaik Holding B.V., Mijdrecht